

Aan de projectleiders van STEVIN-onderzoeksprojecten,

Het STEVIN-programma beoogt een stimulans te geven aan de Nederlandstalige taal- en spraaktechnologiesector. Bedoeling hiervan is om de innovatiecapaciteit van deze sector te vergroten en tegelijkertijd de positie van het Nederlands in de moderne informatie- en communicatiewereld te behouden. *Maximale beschikbaarheid van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling op het gebied van taal- en spraaktechnologie is hierbij een absolute vereiste.* Het TST-bestuur heeft geconstateerd dat er in het veld enige ongerustheid bestond over het gebruik van de resultaten. Tijdens de STEVIN-projectdag van 11 september laatstleden werd reeds ruim aandacht besteed aan deze problematiek. Met deze brief willen we nogmaals kort in de verf zetten hoe met de STEVIN-resultaten zal worden omgegaan.

Om een maximale beschikbaarheid te bereiken is ervoor gekozen de resultaten van alle STEVIN-onderzoeksprojecten en de rechten daarop na afloop van het project over te dragen aan de Nederlandse Taalunie (voor demonstratieprojecten geldt een andere regeling). Met deze opzet willen we ervoor zorgen dat de resultaten door een zo groot mogelijke groep van onderzoekers en bedrijven gebruikt kunnen worden. Bovendien wordt zo de beschikbaarheid van de resultaten na afloop van de projecten optimaal gegarandeerd. Ook biedt dit de mogelijkheid om de resultaten na afloop van het project, zonodig met inschakeling van de oorspronkelijke ontwikkelaars, aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen op software- en hardwaregebied en om er onderhoud op te plegen.

Het TST-bestuur heeft hieromtrent recentelijk een aantal meer specifieke beleidsuitgangspunten geformuleerd en aanvaard. Het TST-bestuur streeft ernaar de projectresultaten

1. zo maximaal mogelijk,
2. zo goedkoop mogelijk,
3. waar onvermijdelijk, aan marktconforme prijzen

beschikbaar te stellen, waarbij verder

4. een speciale regeling wordt getroffen voor geprivilegieerde gebruikers, te weten de STEVIN-projectpartners en leveranciers van materialen.

Punt (1) wordt het best bereikt door de resultaten op te nemen in een centrale verzamelplaats onderhouden door de TST-centrale. Daarmee is er één plaats voor alle resultaten, wat het vinden van beschikbare data en het verkrijgen ervan voor iedere potentiële gebruiker vergemakkelijkt. In speciale gevallen kunnen, na overleg met de TST-centrale, de resultaten fysiek elders resideren maar dan toch nog steeds bereikbaar zijn via de TST-centrale.

Punt (2) is noodzakelijk om de barrières voor het gebruik van de resultaten zo beperkt mogelijk te houden. De huidige prijslijst van de op dit moment bij de TST-centrale beschikbare data en tools, hier als bijlage ingesloten, reflecteert dit streven. In heel veel gevallen zijn de kosten voor het verkrijgen van de data beperkt tot de kosten van de datadragers en de verzending ervan.

Punt (3) is noodzakelijk om verstoringen van de markt te voorkomen. Het betreft vooral data en tools die al voor het project commercieel verhandeld werden of voor afgeleiden hiervan.

De STEVIN-projectpartners die de projectresultaten gecreëerd hebben, krijgen hierop een ruime licentie, waarbij echter wel verstoring van de markt vermeden dient te worden. Niet alleen hebben zij het recht "hun" resultaten waar mogelijk kosteloos te gebruiken voor verder onderzoek, maar zij kunnen er ook onbeperkt verdere ontwikkeling op doen. Dit is van groot belang voor het stimuleren van taal- en spraaktechnologie en biedt ook de beste voorwaarden om in een latere fase updates van de resultaten te maken.

Om de beschikbaarheid van de projectresultaten te maximaliseren, is het vereist dat de intellectuele eigendomsrechten (IPR) goed geregeld zijn. Het TST-bestuur heeft een *werkgroep IPR* ingesteld om dergelijke kwesties, waar ieder project mee te maken heeft of gaat krijgen, op systematische manier in kaart te brengen. De werkgroep heeft hiervoor een schema opgesteld met de verschillende spelers en hun onderlinge relaties met betrekking tot IPR-kwesties. Dit schema, met de bijbehorende toelichting, is ingesloten als bijlage. Daarnaast heeft de IPR-werkgroep voor ieder soort contract dat nodig is tussen deze spelers een model opgesteld dat gebruikt kan worden als basis om de IPR-kwesties adequaat te regelen. Deze modelcontracten zijn via volgende links (<http://taalunieversum.org/stevin/projectuitvoerders/#ipr> of <http://ww2.tst.inl.nl/index.php?option=content&task=view&id=389&Itemid=375>) te vinden. Tot slot heeft de IPR-werkgroep een folder samengesteld waarin kort maar krachtig wordt uitgelegd waarom een laagdrempelige beschikbaarheid van taal- en spraakdata voor zowel de onderzoeksgemeenschap als de leveranciers essentieel is. De verwachting is dat deze folder ertoe kan bijdragen dat ook derde partijen data en tools beschikbaar stellen voor de taal- en spraaktechnologie in het algemeen en specifieke projecten in het bijzonder.

Het STEVIN-programmabureau heeft verder een model opgesteld voor de consortiumovereenkomst die binnen ieder project met meerdere partners afgesloten moet worden. Het TST-bestuur verwacht dat dit het opstellen en afsluiten van deze overeenkomsten aanzienlijk zal vergemakkelijken en versnellen. Dit model is te verkrijgen bij het programmabureau. Uiteraard zijn de IPR-werkgroep en het TST-bestuur via het STEVIN-programmabureau ook bereid om in specifieke gevallen advies of ondersteuning te geven op het gebied van IPR-kwesties of het verkrijgen van data van derden.

Het TST-bestuur hoopt dat met deze initiatieven en informatie zoveel mogelijk barrières weggenomen worden om de STEVIN-projecten optimaal te laten functioneren zodat de Nederlandstalige taal- en spraaktechnologie de beoogde impuls kan krijgen.

Namens het TST-bestuur,

Linde van den Bosch,
algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie